

Motion

1983/84:104

Birgitta Hambraeus

Vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m. m. (prop. 1983/84:40)

Bevara värdefulla hus

De fördelaktiga lånen för ny- och ombyggnad i Sverige tillsammans med stelbenta normer har gjort det lönsamt att riva gamla bostadshus av en kvalitet som är högre än vi kan bygga i dag. Riksdagen bör besluta att ändra detta missförhållande.

Trots massiva protester planerar man fortfarande att riva hus från sekelskiftet med marmortrappuppgångar, målade fönster, stuckaturarbeten, kakelugnar, tjocka väggar som ger sommarsvalka, djupa fönster-nischer, breda golvplankor och träarbeten av utsökt hantverkskvalitet.

Bostadsförbättringsprogrammetts mål att alla skall ha rätt till en bostad med modern utrustning får inte innebära en *skyldighet* att byta ut gammaldags trivsel och kvalitet och låg hyra mot modern standard. Det är för många helt obegripligt att man kan motivera rivningen av utsökta sekelskifteshus med att man vill höja bostadsstandarden.

Normerna för lån till ombyggnad har utformats så att det blir orimligt dyrt att anpassa de gamla husen till dem. Det måste vara möjligt att låta de oersättliga kvaliteterna i ett äldre hus få uppväga en del modern standard. Riksantikvarieämbetet anser att det är viktigt att ta till vara de kulturhistoriska och upplevelsemässiga värdena i byggnader. Föredragande statsråd instämmer och anser att det är befogat "att kraven på varsamhet kommer till uttryck bland de särskilda målen för bostadsförbättringsprogrammet." (Bil. 9 s. 9.) En arbetsgrupp inom bostadsdepartementet föreslår "att man nu bör ge utrymme för en mer nyanserad syn på vilken standard som behövs vid ändring av byggnader än vad den gällande lagstiftningen ger uttryck för." (S. 24.) Planverket kommer inom kort att redovisa förslag till särskilda ombyggnadsregler. Statsrådet aviserar ändringar med anledning av detta i byggnadsstadgan den 1 januari 1985.

Regeringens proposition som vi nu behandlar syftar rimligen till att sätta fart på förbättringen av bostäder före 1985. Det är viktigt att inte hus rivs på grund av den byråkratiska trögheten. I samarbete med de berörda hyresgästerna bör en fastighetsägare kunna få ett ombyggnadsprojekt godkänt för fördelaktiga lån när resultatet blir ett hus som kan jämföras med ett nybyggt i attraktivitet.

Det är dyrbart att förstärka grunden i befintliga hus. Därför är det bra att tilläggs-lån nu föreslås utgå för grundförstärkning för kulturhistoriskt värdefulla bostadshus eller bostadshus som ingår i kulturhistoriskt värde-

full miljö. I dag går tilläggsån enbart till ombyggnad av bostadshus som är förklarade för byggnadsminnen enligt 1960 års lag. Bifall till propositionen innebär alltså att betydligt fler hus kan få tilläggsån. Det är bra att grundförstärkning kan belånas även utan samband med andra åtgärder. Det bör innebära att det inte längre skall finnas ekonomiska skäl att riva bostadshus från sekelskiftet därför att grunden behöver förstärkas.

Hemställen

Med anledning av det anförda hemställs
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att lån och
tillämpningen av normer skall göra det möjligt att bevara alla
bostadshus med miljömässigt positiva värden.

Stockholm den 15 november 1983

BIRGITTA HAMBRAEUS (c)